

Kirken elskede T. til at begynde med. Mener han det høje Hus Kirken? Nej, han taler alvorligt, og man kan ikke for Alvor tale om at elske et Hus. Lyrisk overdrevent eller konversabelt kan man sige, man elsker et Hus; men man mener saa kun: finder Smag i. At elske æstetisk er at elske med en Kærlighed, som aldeles ikke er Kærlighed.

Nej, Tolstoj mener Kirken *abstrakt* — Samlingsbegrebet Kirke, Menneskene inden for Kirken, Skikkene, Overleveringerne, ogsaa de kirkelige Huse, altsammen i Bunke. Men man kan ikke elske en Bunke. Man kan *bilde sig ind* at elske en Bunke, ligesom Harlekin kan bilde sig ind at elske sin usynlige under Masken. Naar Masken saa falder, snart for en, snart for en anden af Yndighederne i Bunken, kan denne indbildte Kærlighed gaa over, men virkelig Kærligheds Kendetegn er Uforanderlighed.

Kristendommen elskede T. derefter. Hvor og hvad er Kristendommen? Er den her eller der, er den Menneske, Dyr, Plante? Nej, den er Luft i Luften. Ikke Luft stoffligt set, men Ord, blot Ord, Mundsvejr. Ord med Ord til Underlag, med Ord til Underlag, med Ord til Underlag, og nederst et Navn til at staa paa. Det er, synes man, det gode ved forflygtigede Ord, ved Abstraktionerne, at de er oppe i Skyerne, det lette ved at elske dem, at man kan elske i Taage, — men man *kan* ikke elske i Taage. Derimod, *bilde sig ind*, at man elsker i Taage, og henrykke sig ved sin Indbildning, *det* kan man.

Det er jo ikke Kristus, ikke Personen, men udtrykkelig *Kristendommen*, T. siger, at han har elsket. Der er dem, som virkelig har elsket Kristus. Af hans samtidige gjorde nogle det, og af senere levende Mennesker har enkelte gjort det, f. Eks. Frants af Assisi. Sagde T., at han elskede Kristus, var det til at forstaa, men saa rigtignok ikke, at han kunde skride over til ny Kærlighed. At elske er at elske et Væsen, at elske et Væsen er at elske for Livet, uhjælpeligt. Man *kan* ikke elske paa anden Vis, kun lyve sig paa at elske — ved Abstraktionernes Gøgl.

Nu elsker T. *Sandheden*. Hvad er Sandhed — hvor finder man Sandhed? Hverken her eller der; ingen har grebet Sandheden. Kommer man Sandheden nær, viger den og vinker igen fra et Sted, som dog er ingen Steder. Tolstoj kan ikke have beskuet Sandheden. Havde han beskuet den, maatte han have fundet et bedre Navn for det beskuede, end abstrakte Navne kan være. Man kan attraa det vigende, det, der flygter for Grebet — elske det kan man ikke. Men *bilde sig ind*, at Attraa er det samme som Kærlighed, *det* kan man.

Det føles bedst, naar man staar ved Kritiken af denne vældige Abstraktion, dette af Tolstoj, af de bedste, nu højstelskede Ord, at Abstraktionernes Skov langt fra er vandret til Ende — Abstraktionernes Skov, der vel fører til, men ikke selv er, det Liv, der venter paa den, der kan vække det. Et mægtigt Træ i Skoven er Sandhed, endnu det fremmeste Maal, Menneskehed, som Tolstoj, kan øjne — og dog ikke Maal, men Stadie blot paa Vejen mod noget andet.

Helga Johansen.

Engelsk Digtsamling.

Frk. Julie Soetmann har paa det Nordiske Forlag udgivet en Samling engelske Digte til Skolebrug og Selvstudium. Bogen indeholder mange værdifulde og smukke Digte fra ældre og nyere Tid, saa det lønner sig godt at gøre Bekendtskab med den. Jeg vil ogsaa antage, at man med Udbytte vil kunne læse en Del af Digtene i Pigeskolernes højeste Klasser og med Præliminarister. Jeg er dog ikke sikker paa, at ikke de lyriske Digte spiller en for stor Rolle i Bogen i Forhold til det mere fortællende Indhold, og paa den anden Side er jeg ganske sikker paa, at det nærmeste vilde være Spild af Skolens kostbare Tid at læse noget saa svært, og om jeg maa sige, vor Tids Mennesker saa uvedkommende, som Miltons *Lycidas*. Jeg kunde ogsaa tænke mig, at mange vilde sætte Pris paa at faa lidt mere af Byron end de to forøvrigt udmærkede Prøver; men det maa jo som sagt altid blive en Smagsag. Der er meget at glæde sig over, og man maa være Frk. Soetmann taknemmelig over, at hun har gjort en saadan Udsigt over engelsk Poesi let tilgængelig for danske Læsere. Bogen er forsynet med Noter (hvorfor dog ikke give Betegnelse af Egenavnes Udtale, som man næsten aldrig kan gætte sig til?) og med »Hovedlinier i den engelske Sangs Historie«. Det ydre Udstyr er meget smagfuldt.

Henni Forchhammer.

Det er nedbrydende —

Fru Redaktør!

Jeg tillader mig herved at henstille til Dem, om det ikke er muligt, at der kan gøres noget i Retning af, at denne modbydelige Lov, der tillader og opretholder en offentlig Prostitution, kunde blive ophævet. De tager jo saa mange Sager op, og denne Sag, synes mig, burde der frem for nogen anden kæmpes for. Hvor det er *nedbrydende* og *atter nedbrydende*, at Staten formelig sætter sit Stempel paa saa nedrig en Ting. Og er det ikke Kvinderne, der maa rejse sig og rejses — at gaa til Mændene virker saa svagt; — dem giver jeg ogsaa meget mere Skyld, da de jo i tusindvis opretholder Skøgen. Og dog — tror De ikke, man har Lov at tro, at der virkelig skulde være saa mange *alvorlige og betydelige* Mænd i København, der kunde indvirke paa rette Steder, saa »den offentlige og lovbeskyttede Prostitution« blev ophævet. — Ja, undskyld, jeg har ikke Ordet i min Magt — som f. Eks. Pauline Aggersborg nu sidst i »Kvinden og Samfundet« i Artiklen »Hjemløse Kvinder«.

Jeg har henvendt mig til Dem, da jeg mente efter Deres Blad at skønne, at jeg ikke gik fejl i Byen. Ja, jeg beder Dem, *bønfalder* Dem, virk, om De har Evne og Magt; jeg kan formelig vaande mig over al den Elendighed overfor det sjette Bud, og jeg synes mangen Gang, at jeg har tabt *Troen* paa alle Mennesker i den Retning — ikke Mennesker, men *Mænd*, mente jeg.

Undskyld min Dristighed; Meningen forstaaer De nok, selv om Udtryksmaaden ikke altid er saa vellykket og korrekt.

Dette Angstraab fra et Kvindeherte, der føler sit Køn's Nedværdighed som en personlig Ulykke, maa kunne finde Genlyd hos enhver Kvinde — i hvert Fald hos den, der har faaet Øjnene op for, at Ansvarligheden ikke hører op ved Hjemmets Dørtærskel.

Ja, det er *nedbrydende*, at Staten holder sin Haand over disse frygtelige Forhold. Det er — lad os sige det uden at blinke — for en Stat, der tager det kristne Navn til Indtægt, den største Skændsel at beskytte den Slags Tilstande, endsige at tage dem til Indtægtskilde. De Mænd, der har vedtaget den Lov, og de, som vedbliver at opretholde den, vil en

Gang faa deres Dom af Historien. Det er ligefrem det hvide Slaveri, der, takket være den »kristelige« Stat, florerer som bedst i et saa kaldet frit Land endnu i det 20de Aarhundrede. Det er samme kristelige Stats Sanktion af Forsyndelserne mod det sjette Bud.

Vel maa vi forfærdes! Og vel maa vi lægge Ansvar for denne Skændsel over paa rette Vedkommende; og dog — hvis ikke vi Kvinder var saa ligegyldige og sløve for alt uden for vor egen lille Kreds, hvis vi ejede blot en lille Smule Samfundsfølelse, ja, hvis vi blot kunde se klart, hvilken Rædselens Afgrund dette er for vore Sønner og Brødre og — Mænd, da vilde vi, som de norske Kvinder har gjort, rejse os, alle som een, og forlange den Skændsel ophævet. Og da vilde det gaa her som i Norge, hvor den offentlige Prostitution er ophævet. I Stedet for sidder vi sløvt eller farisæisk med Hænderne i Skødet. »Den Slags Ting skal en Dame ikke befatte sig med«, er vistnok et Udtryk for den kvindelige Opinion her til Lands. Naar Ilden griber fat i vore Hjem, da er vore Damehænder ikke for fine til at hjælpe til med at slukke; men naar Prostitutionens Afgrundsbrand hærger Samfundet og truer vore Hjem, da tager vi de hvide Handsker paa og lader som ingen Ting.

At dette Blad ikke har taget Sagen op som Hovedopgave, beror derpaa, at der allerede i 20 Aar har eksisteret en Forening, som udelukkende virker for dette Formaal. Ved Foredrag og Smaaskrifter søger den at paavirke den offentlige Mening, ved Andragender til Rigsdagen at paavirke Lovgiverne. Hvor vanskelige disse er at faa i Tale, viste sig ogsaa forrige Rigsdagssamling. Folketinget var villigt nok til at gaa ind paa Hr. Høgsbros Forslag, men det høje Landsting gjorde sig ud til Bens, og det eneste, som kunde gennemføres, var Ophævelsen af offentlige Huse og Straf for de Mænd, som lever af de prostituerede.

Men om vi altsaa af gode Grunde ikke har taget denne Samfundets Livssag op som Hovedsag, saa arbejder vi jo dog indirekte og direkte for den. Naar vi kæmper for at vække vore Kvinders haardt indslumrede Samfundsfølelse, og naar vi arbejder for Kvindens Valgret, er det jo ogsaa i den Sags Tjeneste. Og naar vi søger at virke for bedre Erhvervs-tilkaar for de kvindelige Arbejdere, saa er det jo tillige for at formindske Prostitutionens store Forudsætning — *Nøden*. Naar der, som det lader til, umulig kan rejses en Opinion, stærk nok til at vælte hele denne Institution over Ende, saa maa vi prøve ad andre Veje at komme frem; Kvindernes Valgret synes herved at være den sikreste, selv om det er en Vej, vi endnu ikke ser Enden paa.

M. A.

Konstantin Hansen

og

Bindesbøll.

Vi henleder vore Læsers Opmærksomhed paa omstaaende Annonce angaaende Frk. Konstantin Hansen & Bindesbølls Broderforretning. Denne, som siden 1873 har været drevet efter stedse større Maalestok af de to Damer, kan nu faas til Købs.

Det vil være en smuk Opgave for en Kvinde at optage denne Gerning. Hvem der forbinder god Smag med Energi og Evne til at rejse Kapital, vil her have Udsigt til at skabe sig en god Stilling.

Vi har tidligere her i Bladet omtalt, at Gobelinsvævningen er ved at komme op igen, og at R. K. H. og J. B. arbejder paa at vinde frem med denne Gren af Kunstindustrien i Danmark. Deres Ønske om at kaste sig mere udelst over disse Opgaver, er Grunden til, at Broderihandelen kan gaa over i andre Hænder. Det er at haabe, at den gamle, med Rette højt skattede, Forretning kun vil komme til at gaa over til Personer, der vil og kan arbejde for de samme Ideal, som de nuværende Indehavere har kæmpet for.

Kvindesamfundet

„Concordia“,

der, som tidligere omtalt, arbejder for at redde de ulykkelige Kvinder af forskellige Samfundsklasser, som er bukkede under for Drikkelasten, er nu kommet saa vidt i sine Bestræbelser, at der er lejet en Bolig ved Faxe Ladeplads i de skønneste Omgivelser ved Skov og Strand. Indvielsen vil efter Bestemmelsen finde Sted den 8. Septbr., og efter den Dag vil Patienter kunne modtages. I Sommerens Løb vil Bestyrelsens Formand, Fru Wivi Nordberg, besøge nogle lignende Hjem i Tyskland for at sætte sig ind i Ledelsen og Ordningen og deraf uddrage, hvad der er bedst egnet for danske Forhold. Det er hendes Ønske, at det blivende Hjem saa meget som muligt skal ligne et Familiehjem, saa Patienterne ikke skal føle sig som værende paa en Anstalt. Maatte nu Sagen finde al den Tilslutning, som er nødvendig! Selvfølgelig tiltrænges fremdeles Midler, ihvorvel Interessen er vakt mange Steder i Danmark, og vi nærer det Haab, at alle danske Kvinder, som har Hjerte for Ulykken og Forstaaelse af, hvad denne forfærdelige Last har i Følge, vil hjælpe til, at Maalet kan naas. En lille Hjælp bliver stor, naar alle som een vil være med. Den for *Concordiahjemmet* valgte Bestyrelse er: Formand, Fru Wivi Nordberg; Viceformand, Fru Michael Larsen Kasserer, Fru M. Christiansen; Sekretær, Frk. M. Bendz; Repræsentant, Frk. Marie Budtz; samt Revisorer, Frk. Ivar Berendsen, Professorinde Axelline Lund og Fru Ina Lange. Hos Boghandlerne Høst, Aug. Bang, Gad, Frimodt, K. Køster, Axel Andersen, Barfod, Langsted, A. Baastrup, Th. Bløes Eftfl. J. Wiberg, er Lister fremlagte, paa hvilke selv det mindste Bidrag er velkomment.

Bestyrelsen.

Nordens Kvindeforbund.

En Dame fra Kristiania ønsker en færøisk Korrespondent i sociale og huslige Emner.

En svensk Officersfrue, 24 Aar, ønsker at korrespondere med en dansk Dame.

En svensk Almueskolelærerinde ligeledes.

En norsk ung Pige, Kontorist, ønsker Korrespondence med en ung Pige fra et godt Hjem.

En norsk Telegraphistinde vilde ønske at veksle Brev med en ung Malerinde. Hendes særlige Interesser er Kunst og Litteratur.

Navn og Adresse paa vedkommende Damer faas ved Henvendelse til Redaktionen.

Brev fra Paris.

Endelig har det franske Kvinde- raad haft sit første Møde. Det er lykkedes Komiteen, der blev nedsat i Efteraaret, at faa samlet et betydeligt Antal Kvindeselskaber, der samledes Boulevard des Capucines i Slutningen af forrige Maaned. 70 Kvinder var til Stede der. Alle repræsenterede forskellige Kvindeselskaber. Fru Bogelot aabnede Mødet med at sige, at nu var de Tider forbi, da Kvinder blev skræmmede fra at tage Del i offentligt Arbejde af den offentlige Mening, der lod, som den troede, at det var nødvendigt at forsamle Hus, Hjem, Mand og Børn for at gøre det.

Kvinderaadet vil skabe et Centrum og give de forskellige Kvindeforeninger dobbelt Styrke indad og udad til.

Fru Isabelle Bogelot er Ærespræsident; Frøken Sarah Monod Præsident. Vicepræsidenter er Fru Jules Siegfried og Fru Pognon, der begge ledede den tredje Kvindekongres i 1901 med saa stort Talent; Damerne Alphen Salvador og Bonneval er Sekretærer; Fru Isaac Wejl Kasserer; Damerne L. Manllier, G. Marten, Oiter